

פרק 19 - שירותים עירוניים

מקורות והגדרות

לוח 1: ע'//בית המשפט לעניינים מקומיים

משנת 2005 השתנה מקור הנתונים ללוח זה. עד שנת 2005 הנתונים נתקבלו מהנהלת בתי המשפט - מחלקת מחקר דוחות והערכה.

לוח 2: ע'//אגף התברואה

לוחות 3 - 5: ע'//אגף הפיקוח העירוני

לוח 6: ע'//מוקד שירות 106

לוח 7: ע'//פניות הציבור

לוח 8: ע'//כיבוי אש

לוח 9: ע'//הרשות לאיכות הסביבה

לוח 10: המועצה הדתית לתל-אביב-יפו

לוח 11: ע'// לשכת התאגידים

סוג הבעלות כדלהלן:

- שליטה מלאה של העירייה. **בעלות עירונית**
- שליטת העירייה נמוכה מ-50%. **בעלות לא עירונית**
- שליטה משותפת של העירייה ושל הממשלה. **בעלות עירונית ממשלתית**
- שליטה משותפת של העירייה ושל גופים שאינם ממשלתיים. **בעלות עירונית משותפת**
- תאגיד הפועל לא לשם הפקת רווח, בניגוד לחברה שהינה תאגיד הפועל לשם עשיית רווחים. **עמותה**

הנתונים הכספיים מותאמים ל-31 בדצמבר 2008.

תיאור והסבר

1. משפטי העירייה

בית המשפט לעניינים מקומיים דן בעבירות על חוקי העזר העירוניים ובשאר החוקים שהעירייה ממונה על ביצועם. מספר התביעות שהוגשו לבית המשפט לעניינים מקומיים ב-2009 היה 17,697 לעומת 25,884 בשנה הקודמת ו-20,604 ב-2007 (לוח 19.1). השנה, חלה ירידה של כ-32% במספר התיקים שהוגשו. הירידה במספר התיקים שהוגשו בצירוף עם תגבור המערכת המשפטית בשופטים נוספים אפשרו סיום רב יותר של תיקים, דבר שהביא לירידה במספר התיקים התלויים ועומדים, קרי - התיקים שטרם נסתיימו. לשם השוואה, בשנת 2009 היו 12,130 תיקים שטרם נסתיימו לעומת 18,247 תיקים שטרם נסתיימו ב-2008 (ירידה של כ-34% במספר התיקים הפתוחים בהשוואה ל-2008). לעומת זאת, יש לציין כי עד 2007 לא נכללו בסך כל התיקים, תיקי בקשות שונות. ללא תיקי בקשות שונות עמד מספר התביעות ב-2008 על 24,102, עלייה גדולה של 28% בהשוואה לשנת 2007. ב-2009 התפלגות התביעות שהוגשו לבית המשפט לעניינים מקומיים הייתה כדלקמן (בסוגריים ההתפלגות ב-2008): 83.2% (86.7%) - בנוגע לחוקי עזר עירוניים, 7.0% (4.7%) - חוק רישוי עסקים, 2.1% (1.6%) - חוק התכנון והבנייה (תשכ"ה - 1965) ו-7.7% (6.9%) - בקשות שונות.

העירייה מגישה בקשות לצווי הריסה ללא הרשעה, בקשות לצווי הפסקת עבודה, בקשות לצווי למניעת פעולות, בקשות לסגירת עסק עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, בקשות לביטול צווי הריסה מנהליים, בקשות לביטול צווי סגירה מנהליים, בקשות לכניסה למקרקעין וכו'. בנוסף לני"ל מעורבת העירייה כתובעת או כנתבעת במשפטים בערכאות משפטיות שונות.

2. שירותי תברואה

במסגרת אגף התברואה נערכות הפעולות הבאות: פינוי אשפה מבתים, ממוסדות וממפעלים, ניקוי רחובות, ביעור קוצים, ביעור מקורות דגירה של יתושים וביעור נברנים. בעיר יש 49,594 מיכלי אשפה, לפי הפירוט הבא: מיכלונים (0.24-0.36 מ"ק) - 43,500, מיכלים (1.1 מ"ק) - 4,470, מיכליות (4-6 מ"ק) - 416, מכולות (10-30 מ"ק) - 655, פחי אשפה (0.076 מ"ק) - 400 וטמוני קרקע - 153 (לוח 19.2). בשנת 2009 פונו 358,607 טון אשפה בעיר לעומת 353,467 טון אשפה בשנה הקודמת, ו-358,173 טון בשנת 2007 (לוח 19.2). בשנת 2009 כמות האשפה בעיר היוותה כ-6% מסה"כ כמות האשפה בישראל. בשנת 2009, כמות האשפה ליום לתושב בתל-אביב-יפו הייתה 2.4 ק"ג (2.5 ק"ג ב-2008), זאת בהשוואה ל-1.6 ק"ג לאדם ליום בישראל. כמו כן, בשנת 2007 היתה תל-אביב-יפו בין הרשויות המקומיות בהן כמות הפסולת לאדם היתה הגבוהה ביותר. הדבר מוסבר בכך שחלק מהאשפה בעיר מיוצרת על-ידי רבבות האנשים שאינם תושבי העיר הפוקדים אותה יום יום לצרכי עבודה, בילוי ומסחר (זוהי רק אחת הדוגמאות לכך שעיריית תל-אביב-יפו, בהיותה העירייה של גלעין המטרופולין הגדול ביותר בישראל, משרתת לא רק את תושביה, אלא גם רבבות תושבים של ערים אחרות, הבאים בשעריה). כמות האשפה לתושב ליום משמשת במידה מסוימת אינדיקטור לרמת החיים. באופן כללי משנת 1980 עד שנת 2000 עלתה כמות האשפה ליום לתושב בעיר מ-1.4 ק"ג ל-3.3 ק"ג, כלומר עלייה של 136%. אולם, משנת 2001 ואילך קיימת מגמה של ירידה בכמות האשפה לתושב ליום בתל-אביב-יפו. במחלקה לתברואה מונעת מבוצעות פעולות שונות כתוצאה מתלונות תושבים, בנוסף לפעולות היזומות על ידה. ב-2009 בוצעו 40,261 פעולות הדברה נגד מזיקים, דבורים וחולדות, ו-42,096 פעולות נגד יתושים.

3. הפיקוח העירוני

אגף הפיקוח העירוני אחראי באופן ישיר על אכיפתם של חוקי העזר העירוניים, חוק רישוי עסקים, חוק הניקיון וחוקים בתחום הרפואה הווטרינרית. הפיקוח העירוני עורך ביקורות בנושא רישוי ותברואה בעסקים כדי לאתר מפגעים מסוגים שונים. ב-2009 נערכו 14,834 ביקורות והוגשו 1,418 תביעות. בהשוואה לשנה קודמת חלה עלייה של כ-42% במספר הביקורות וירידה של כ-6% במספר התביעות. ב-2009 נערכו 21,160 ברירות משפט העוסקות בחוקי עזר עירוניים בהשוואה ל-22,656 ב-2008 ו-25,628 ברירות משפט ב-2007 (לוח 19.3). בהשוואה לשנה קודמת חלה ירידה של כ-7% במספר ברירות המשפט (ואף ירידה גדולה יותר של כ-17% בהשוואה ל-2007).

פעילות ענפה מתבצעת בתחום החנייה (לוח 19.4): ב-2009 נרשמו בסה"כ 999,423 דוחות חנייה בהשוואה ל-1,134,497 דוחות חנייה ב-2008 (זוהי ירידה של כ-12% בהשוואה לאשתקד, וירידה של כ-16% בהשוואה ל-2007). כמו כן, נמסרו ב-2009 2,276 אזהרות לכלי רכב חונים בעבירה. זוהי ירידה משמעותית בהשוואה ל-15,317 אזהרות שנרשמו בשנת 2008 (ו-16,797 אזהרות בשנת 2006), אולם נתון זה מתקרב ל-3,500 אזהרות שנרשמו בשנת 2007. התנדויות הרבה במספר האזהרות שניתן בכל שנה, נובעת מגורמים שונים: עד שנת 2007 האזהרות שחולקו היו ידניות (כולל אזהרות במבצעים מיוחדים או אזהרות בע"פ שנמסרו בפעילות בצירים). בשנת 2007 חלה ירידה במספר האזהרות בשל הטמעה של מערכת אזהרות במערכת המסופונים, שיטה חדשה אשר החליפה את השיטה הקודמת (השיטה הידנית). כמו כן, העלייה הגדולה בשנת 2008 נבעה מביצוע נסיונות בזמן אמת, שבמהלכם נדרשו הפקחים להגיש בתאריכים נבחרים אזהרות, במטרה לאפיין שינויים בדפוסי החנייה המוסדרת. לעומת זאת, בשנת 2009 חלה ירידה במספר האזהרות מאחר וניתנו אזהרות רק בנושאים מסויימים שהוגדרו בהנחיות.

התפלגות דוחות החנייה שנרשמו ב-2009 היא כדלהלן (בסוגריים ההתפלגות ב-2008): 39% (42%) בחנייה מוסדרת (פס כחול-לבן), 29% (25%) - בחנייה מועדפת לתושבי האיזור, 5% (6%) - בחנייה על המדרכה, 3% (3%) - חנייה בתחנות אוטובוס ומעברי חצייה, 1% (1%) - בחניית נכים, ושונות - 23% (23%). מגמת הירידה בגרירת כלי רכב שהחלה בשנת 2004 נמשכת גם ב-2009, בה נגררו 41,026 כלי רכב, 21% פחות בהשוואה לשנת 2008, בה נגררו 51,645 כלי רכב, וזאת לאחר ירידה של כ-58% בגרירת רכבים בהשוואה ל-97,357 בשנת 2004 (לוח 19.4).

הפיקוח הווטרינרי העירוני ערך ב-2009 10,726 ביקורות וטרינריות בעסקים, גידול של 71% בהשוואה למספר הביקורות שנערכו ב-2008 (6,262 ביקורות) וגידול של 433% בהשוואה למספר הביקורות שנערכו

ב-2006 (2,013 ביקורות). כמו כן, נבדקו ואושרו לשיווק 27,728 טון מוצרי בשר ודגים ונפסלו למאכל לאחר בדיקה - 27 טון (0.1 אחוז מכלל הבדיקות). במסגרת הפעולות למניעת כלבת, חוסנו ב-2009 17,279 כלבים ונתפסו 1,449 בעלי חיים משוטטים. כמו כן, עוקרו וסורסו 1,343 חתולים, בהשוואה ל-1,763 בשנה הקודמת (לוח 19.5).

בנוסף לאמור לעיל, מקיים אגף הפיקוח העירוני פעילויות נוספות שמטרתן לשפר את איכות החיים של תושבי העיר ורווחתם, כמו: אכיפה בדגש על מטרדים מעסקים (במהלך 2009 בוצעו 10 פעילויות לסגירת עסקים); אכיפת חוק רישוי עסקים (כולל סגירת עסקים בחותם עופרת בשילוב משטרת ישראל); הפעלת ניידות איכות חיים למען התושב במהלך כל הלילה, שבעה ימים בשבוע (במהלך קיץ 2009 הופעלו 5 ניידות); אכיפה יזומה בנושא חנייה מועדפת (חנייה ה"שמורה" לתושב); אכיפת חוק העישון לרבות הגשת דוחות נגד מעשנים ובעלי עסקים (1,910 ו-304 דוחות, בהתאמה, במהלך 2009); הגשת דוחות בגין אחזקת סוסים ללא היתר ובגין התעללות בבעלי חיים; ביצוע פעילות אכיפה משולבת עירייה-משטרה בסיוורם רגליים ובסיוע ניידות ברחבי העיר.

4. מוקד שירות 106

מוקד שירות 106 מהווה "כתובת" לפניות תושבי העיר בנוגע למטרדים בתחומים רבים. המוקד פועל בכל שעות היממה ובכל ימות השנה. ב-2009 נתקבלו במוקד 278,086 קריאות שירות בהשוואה ל-249,358 בשנה קודמת; זוהי עלייה של 11.5% בהשוואה לשנה קודמת. לשם השוואה, בשנת 2004 התקבלו 165,987 קריאות שירות. ניתן לראות כי משנת 2004 קיימת מגמת עלייה מתמשכת לאורך השנים במספר הפניות למוקד שירות 106 (בטווח השנים 2004 ל-2009 חלה עלייה של כ-68% במספר הפניות למוקד שירות 106). הממוצע החודשי של פניות למוקד בשנת 2009 עומד על 23,174 פניות. יש לציין כי המוקד העירוני מטפל גם בחלק מפניות התושבים והשנה, לראשונה, קיימות פניות המסווגות בתחום טיפול של המוקד - כדוגמת טיפול המוקד בהודעות אשר הוחזרו מאגפים אחרים, פעילויות אשר המוקד ביצע לצורך מעקב אחר טיפול היחידות השונות, טיפולי סירים ועוד. כמו כן עוסק המוקד גם בתיעוד של פניות אשר הועברו על ידו לגורמי חוץ אשר אינם מחוברים למערכת המוקד העירונית.

התפלגות קריאות השירות למוקד לפי היחידות המטפלות בפנייה ב-2009 באגפים נבחרים הייתה כדלהלן (בסוגריים התפלגות הקריאות ב-2008): תברואה - 29% (31%), פיקוח - 29% (30%), שיפור פני העיר ותפקידים מיוחדים - 12% (12%), תאגיד המים "מי אביבים" - 11% (12%), דרכים ומאור - 5% (5%) ואגף התנועה - 3% (3%) (לוח 19.6).

5. פניות הציבור

בשנת 2009 התקבלו ביחידה לפניות הציבור 22,040 פניות בהשוואה ל-19,639 בשנה קודמת, נתון המהווה עלייה של 12% במספר הפניות בהשוואה לאשתקד. באופן כללי, משנת 2005 חלה עלייה של 95% במספר הפניות (לוח 19.7). התפלגות הפניות ב-2009 הייתה כדלהלן (בסוגריים התפלגות הפניות ב-2008): חטיבת תפעול 34% (38%), מינהל בת"ש 12% (15%), מינהל הכספים 19% (11%), מינהל ההנדסה 8% (8%) ושונות - 16% (27%).

נציב תלונות הציבור בישראל פועל ביחידה מיוחדת במשרד מבקר המדינה. הנציבות מבררת תלונות על גופים הנתונים לפי החוק לביקורת של מבקר המדינה, כמו משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, מפעלים או מוסדות של המדינה וחברות ממשלתיות וכן עובדיהם. בשנת 2009 הוגשו לנציבות בסה"כ 12,639 תלונות (זהו מספר שיא של תלונות שהתקבלו בשנה אחת מאז הוקמה הנציבות ב-1971), שכללו 13,766 נושאים - נגד משרדי ממשלה ומוסדות מדינה, מגוון מוסדות ציבור ורשויות מקומיות, זאת בהשוואה ל-10,571 תלונות שהוגשו בשנה הקודמת. נגד עיריית תל-אביב-יפו הוגשו 189 תלונות (174 ב-2008 ו-165 ב-2007). מתוך 106 נושאים שהוכרעו בשנת 2009 - 21 נושאים נמצאו מוצדקים, כ-20%. הנושאים העיקריים שהתלונות עליהם נמצאו מוצדקות הם: השגות על דרישה לתשלום ארנונה ולתשלום עבור צריכת מים; אי מתן מענה לפנייה. אחוז הנושאים שהתלונה לגביהם נמצאה מוצדקת בשתי הערים הגדולות האחרות הם כדלהלן: ירושלים - 32%, וחיפה - 39% (המקור לסעיף זה הוא: דוח שנתי 36 של נציב תלונות הציבור לשנת 2009, ירושלים).

6. חופי הרחצה

אורך קו החוף של ת"א-יפו מגיע ל-14 ק"מ. התפלגות החופים לפי סוג בשנת 2009 הייתה כדלהלן:
- חופים מוכרזים - 2 ק"מ.
- חופים אסורים לרחצה (כולל חופים תפוסים ע"י נמלים שאין גישה אליהם) - 10.3 ק"מ.
- חופים שאינם מוכרזים - 1.7 ק"מ.

ב-2009 פעלו בחופים המוכרזים 13 תחנות הצלה. מספר המצילים ב-2009 עמד על 52, בדומה ל-53 ב-2008, אך בהשוואה ל-2007 חל גידול של 24% במספר המצילים (42) וגידול של פי 2 בהשוואה לשנת 2006 (26). בשנים 1990-2000 הועסקו 57 מצילים בממוצע בכל שנה. בשנים 2001 - 2006 חלה ירידה במספר המצילים (30 מצילים בממוצע בכל שנה), ב-2007 חלה עלייה במספר המצילים, שנמשכה ב-2008 ושמרה על יציבות ב-2009. בעונת הרחצה של שנת 2009 היו 9 מקרים של טביעות למוות בחופי תל-אביב-יפו לעומת 5 מקרים בשנת 2008 ו-8 מקרים בשנת 2007. מספר תחנות עזרה ראשונה בחוף עמד ב-2009 על 11.

7. הרשות לאיכות הסביבה

הנושאים העיקריים המטופלים ע"י הרשות לאיכות הסביבה הם: ביקורת ובקרת עסקים, טיפול בתלונות הציבור, טיפול ברשיונות עסקים, טיפול בשימושים חורגים והיתרי לילה, רעש ואקוסטיקה, נחלי הירקון והאיילון, תכנון סביבתי, חינוך והסברה סביבתית, קרקע ומים, תעשיות ועסקים שמחזיקים חומרים מסוכנים, זיהום אוויר ומיחזור (על שלושת האחרונים ראה הסבר מפורט בפרק 1).

איכות אוויר

דגש מיוחד ניתן לתכנון ולביצוע של פעילות לשיפור איכות האוויר בעיר: המשך גיבוש וביצוע של תוכנית אסטרטגית למניעת זיהום אוויר בעיר, שתכלול מגוון רחב של אמצעים למניעת זיהום אוויר. הוכן מודל ממוחשב לחישוב פיזור מזהמי אוויר בעיר שמשמש ככלי לתכנון ומעקב במסגרת ביצוע התוכנית האסטרטגית, נמשך תכנון פרויקט במרכז העיר להגבלת הכניסה של רכבי דיזל מזהמים. הסתיימה עריכת סקר פליטות מזהמי אוויר וגזי חממה במסגרת יישום האמנה של פרום ה-15 להפחתת זיהום אוויר ולהגנת האקלים, שמשמשת כבסיס לגיבוש יעדים ותוכנית לצמצום פליטות גזי חממה ומזהמי אוויר. נמשך תכנון פרויקט לעידוד הסבת המוניות בעיר למכוניות היברידיות להפחתת פליטות מזהמי אוויר. בהמשך לדרישות שיצאו לכל תחנות הדלק בעיר בהן מסופק דלק בנזין, להתקנת מערכות השבת אדים למניעת זיהום אוויר, 30 תחנות כבר התקינו את המערכות, 10 תחנות יתקינו אותן במהלך שנת 2010 ו-10 תחנות נוספות במהלך שנת 2011. בהמשך לתקנות שיצאו לכל תחנות הדלק בעיר, כל התחנות משוקות סולר בעל תכולת גופרית של 10 חלקי מיליון במקום 50 חל"מ, דבר המפחית את פליטות החלקיקים מכלי רכב דיזל בכ-2 עד 3 אחוזים. פעילויות נוספות שעושה העירייה: סלילת שבילי אופניים (עד כה כ-100 ק"מ סלולים); שתילת עצים; כ-600 אוטובוסים של חברת דן עומדים בתקן יורו 3; שולב תנאי רכב נקי במכרזי ההיסעים של העירייה ומופעלת ניידת אכיפה ברחובות העיר למניעת זיהום אוויר מכלי רכב (כ-6,000 בדיקות בשנה). עוד פרויקטים בתכנון: שימוש בתחליפי סולר במשאיות אשפה של העיר להפחתת פליטות מזהמי אוויר; כניסת כלי רכב דיזל נקיים באיזור מוגבל תנועה, גיבוש יעדים ותוכנית להפחתת פליטות גזי חממה בעיר בשיעור של 20% עד שנת 2020 (ראה תוצאות מדידות ניטור אוויר בפרק 1). במהלך השנים האחרונות עברה תחנת הכח רידינג להסקה בגז טבעי, דבר שהביא להפחתה משמעותית של פליטות חלקיקים, גופרית ו-10 חמצנית ותחמוצות חנקן. כתוצאה מפעולה זו ומהאמצעים שנקטו המתוארים לעיל נרשם שיפור משמעותי ברמת איכות האוויר בתל-אביב-יפו החל משנת 2006. על ניטור אוויר, מיחזור וחומרים מסוכנים ראה פרק 1.

פיקוח וביקורת סביבתיות

כל בקשה לרשיון עסק מועברת לבדיקה של הרשות ומוצגות לבעלי העסק דרישות והנחיות לביצוען, במטרה למנוע מטרדים מפעילות העסק. בשנת 2009 בוצעו 6,551 ביקורות (בהשוואה ל-6,361 ביקורות בשנת 2008 ו-6,201 בשנת 2007), כשמשנת 2003 חל גידול של כ-40% במספר הביקורות של הרשות. סוג הביקורות נחלקות לפי החלוקה הבאה (בסוגריים נתוני 2008): רישוי עסקים - 41.6% (46.7%), רעש - 23.3% (16.9%), זיהום אוויר - 14.6% (15.4%), חומרים מסוכנים - 11.6% (11.6%) ואחר - 8.9% (9.4%) (לוח 19.9).

חינוך סביבתי

הרשות לאיכות הסביבה ומינהל החינוך מובילים תכניות לימוד המשולבות בעשייה בקהילה. בין התכניות העירוניות ניתן לבחור נושאים כגון: השבת הטבע לעיר, הקמת גינות אקולוגיות בחצרות מוסדות החינוך, חיסכון במשאבים הכוללים - איסוף פסולת למיחזור במרכזי המיחזור הבית-ספריים הנפתחים כיום גם לקהילה, הפרדת אשפה אורגנית לייצור קומפוסט וחיסכון במים ואנרגיה. תחום נוסף הוא נושא הניקיון הכולל איסוף צואת כלבים וטיפול הגנים הציבוריים והחופים. תחום הגינות הקהילתיות תופס תאוצה, וכיום יש 5 גינות קהילתיות בעיר. בשנת הלימודים 2008-2009 עסקו בחינוך סביבתי 80 גני ילדים, 56 בתי ספר יסודיים, 3 בתי ספר בחינוך המיוחד ו-15 חטיבות ביניים. בשכונת רמת אביב ג' מתקיימת תוכנית שיתוף הציבור

להפרדת אשפה אורגנית, אשר מתרחבת גם לשכונת קריית שלום. כמו כן, מתחילה תכנית קומפוסטציה בבניינים משותפים.

תכנון סביבתי

הרשות לאיכות הסביבה הצטרפה למספר ועדות היגוי עירוניות לתכניות מתאר מחוזיות, תכניות אב ותכניות מדיניות. נבדקו כל ההיבטים הסביבתיים של הרכבת הקלה - הקו האדום. התחנות שנבדקו הן: אלנבי, קרליבך, ארלוזורוב ושד' יהודית. הרשות מהווה חלק מהצוות המלווה והבודק של הקו האדום ומשתתפת בישיבות שבועיות במשרד הפנים. נמשך לוי סטטוטורי של פרויקטים רבים ברחבי העיר הקשורים לתחבורה, מתחמי תעסוקה, מתחמי מגורים ופינוי בינוי, שחלקם לוו בתסקירים ובדוחות סביבתיים. הרשות בדקה חוות דעת אקלימיות לתב"עות רבות ולפרוייקטים נקודתיים כגון פרי מגדים, מתחם טאגור, בית מילמן ועוד. הרשות הייתה שותפה בהכנת תכנית מדיניות לפריסת מוסכים בעיר, בתכנית אב למרכז הירידים, בלוי תכנית מדיניות לתחנות תדלוק, בתכנית אב לנגר עילי, עדכון תשריט בתמ"א 4/2 לנתב"ג, בתכנית אסטרטגית לפסולת בניין ולחניונים מתחת למבני ציבור. כמו כן, יושמו המלצות הסקר של טבע עירוני בפיתוח חוף הים והטיילות בצפון העיר וביפו. הרשות ליוותה את פיתוח נמל יפו, מתחם התחנה, דרום הקרייה, פרויקטים בתחום הזרוע הצפונית ואיזור תעסוקה ברחוב המסגר, לרבות הכביש התת קרקעי בדרום הקרייה. הרשות טיפלה באיתור אתרי שידור סלולריים ובתלונות שלוו בעתירות מינהליות ובוועדות ערר. כמו כן, הרשות לאיכות הסביבה בדקה בשנת 2009, כחלק מתהליך מתן היתרי בנייה, 606 בקשות (בהשוואה ל-550 בקשות ב-2008 ול-429 בקשות ב-2007). בהשוואה לשנת 2008, חל גידול של 10% במספר הבקשות להיתרי בניה וגידול של 84% בהשוואה ל-2003. בדומה לאשתקד, גם ב-2009 נמשכה המגמה של בדיקת מגדלים רבי-קומות, הנבחנים בכל האספקטים הסביבתיים. ב-2009, כבאשתקד, התחזק נושא הטיפול בתחנות טרנספורמציה (שנאים) בבעלות פרטית (בנייני מגורים), מתחמי תעסוקה, במתחמי שצ"פ ובמוסדות ציבור. בנוסף, הורחב והעמיק נושא הטמעת בדיקות קרקע, גזי קרקע ואזורי החדרה של נגר עילי בהיתרי בנייה בהתאם לתכנית אב למחוז ת"א בנושא זה.

8. שירותי דת

המועצה הדתית מורכבת מ-11 חברי מועצה (שבפועל כולם מכהנים בה) ופועלות בה המחלקות הבאות: נישואין, כשרות מזון ובשר, מקוואות וטהרת המשפחה, תשמישי קדושה, גניזה ושעטנז, בתי כנסת והדרכה דתית, הפרשות תרומות ומעשרות, שבת ועירובין (אורך קו העירובין שמקיף את העיר הוא 150 ק"מ), בית המטבחים, פניות הציבור והסברה, בית הוראה מרכזי ומינהלה. המועצה הדתית קיימה במרוצת שנת 2009 אירועים שונים, ביניהם: הרצאות לתלמידים בבתי ספר, טקסי הענקת פרסי הוקרה של המועצה הדתית, פעילויות משותפות עם בתי כנסת ברחבי העיר, הדפסתם והפצתם של לוח שנת, לוח זמני כניסת ויציאת השבת, מגילות אסתר והגדות מאוירות לפסח. כמו כן, נערכו ביקורים בבתי חולים, לרבות קריאת מגילת אסתר בפורים וחלוקת שי. בוצעה פעילות להפעלת בית ההוראה בו קיים קו ישיר לשאלות הלכתיות ומידע. כמו כן, בוצעה פעילות לתחזוקת ועדכון אתר האינטרנט באמצעותו ניתן לקבל מענה והדרכה בתחום ההלכתי ובתחום המנהלי בנוגע לפעילות הרבנות הראשית והמועצה הדתית. ב-2009, הועסקו 17 רבנים ע"י המועצה הדתית בשכונות ובמחלקות של המועצה. כ-815 עסקים (כמסעדות, בתי מלון, חנויות ומפעלים למוצרי בשר) היו תחת פיקוח כשרות. יש בעיר 18 מקוואות (16 מהם מיועדים גם לגברים) (לוח 19.10). בתל-אביב-יפו מצויים 491 בתי-כנסת הפזורים בכל רחבי העיר. שטחם הכולל של בתי הכנסת (לא כולל אלה ששוכנים בבתי-ספר ובישיבות) הוא כ-89.5 דונם והשטח הממוצע שלהם הוא כ-182 מ"ר.

9. תאגידי העירייה

ב-2008 היו 31 תאגידי של העירייה והם פעלו בתחומים הבאים: פיתוח עירוני ופיתוח ואחזקת חוף הים, תעשייה ומסחר, נופש, בילוי וספורט, אולמות בידור ותרבות, חינוך, תרבות ורווחה. 12 תאגידי הם בשליטה מלאה של העירייה, 6 תאגידי בשותפות עם הממשלה והיתר תאגידי בשותפות עם אחרים. בשנת 2008 עמד מספר התאגידי המפסידים על 15, בדומה ל-2007 ולעומת 19 ב-2006, 16 ב-2005 ו-14 ב-2004. סה"כ ההכנסות של התאגידי הסתכמו ב-2008 בסך של כ-1.75 מיליארד ש"ח והרווח שלהם עמד על כ-56.3 מיליון ש"ח, לעומת גירעון של כ-14.7 מיליון ש"ח ב-2007 וגירעון של כ-9.5 מיליון ש"ח בשנת 2006 (לוח 19.11).